

UNAPREĐENJE KVALITETA RADNE OKOLINE KROZ IZRADU AKTA O PROCENI RIZIKA U VTŠSS U ŠAPCU

IMPROVING THE QUALITY OF WORKING ENVIRONMENT THROUGH ASSESSMENT ACT RISK IN SABAC VTŠSS

mr Slavica Ilić¹⁾, dr Ljubica Mijić²⁾

Rezime: Procene rizika i mere koje je Škola utvrdila obezbeđuju se primenom propisa o bezbednosti i zdravlju na radu i drugih propisa, a primenjuju se u cilju otklanjanja opasnosti i štetnosti na radnom mestu i u radnoj okolini, odnosno radi otklanjanja ili smanjenja rizika, u obimu kojim se sprečava povreda na radu, narušavanje zdravlja ili oboljenja zaposlenog.

U radu je dat prikaz procene rizika za radno mesto profesora strukovnih studija. Na osnovu procene rizika utvrđeno je da izračunata vrednost rizika za radno mesto profesora strukovnih studija iznosi manje od 20 ($R < 20$), što ukazuje da ovo radno mesto nije sa povećanim rizikom.

Ključne reči: kvalitet, kvalitet radne okoline, procena rizika, akt o proceni rizika

Abstract: Risk assessment and measures to ensure the school determined by applying the regulations on safety and health at work and other regulations, and are applied in order to eliminate the dangers and hazards in the workplace and working environment, or to eliminate or reduce risks to the extent that it prevents injuries, damage to health or illness of the employee.

This paper presents the risk assessment for the post of professor of professional studies. On the basis of risk assessment found that the calculated risk values for the post of professor of professional studies is less than 20 ($P < 20$), suggesting that this position is not at risk.

Key words: quality, quality of working environment, risk assessment, Risk Assessment Act

1. UVOD

Radna okolina je prostor u kojem se obavlja rad i koji uključuje radna mesta, radne uslove, radne postupke i odnose u procesu rada. Radno mesto je prostor namenjen za obavljanje poslova kod poslodavca (u objektu ili na otvorenom kao i na privremenim i pokretnim gradilištima, objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima, i sl.) u kojem zaposleni boravi ili ima pristup u toku rada i koji je pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca [1]. Radno mesto kao prostor ne može se definisati dok se ne sagledaju radni procesi, jer se opasnosti i štetnosti na radnim mestima, sa istim ili sličnim opisom poslova, mogu značajno razlikovati u zavisnosti od toga u kom se prostoru obavljaju ili koja sredstva za rad se koriste [2].

Unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu zasnovano je na procenjivanju rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja, kao i na utvrđivanju i sprovođenju preventivnih mera za kontrolu rizika [3].

Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu predviđa osnovna prava i obaveze zaposlenog u preventivne svrhe [4].

Rizik na radnom mestu i u radnoj okolini definiše se kao verovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenog usled utvrđene opasnosti i štetnosti. Principi procene rizika utvrđeni su Pravilnikom o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini [3].

Pri izradi Akta o proceni rizika procenjivači dosledno poštuju propisani postupak procene: donošenje odluka o pokretanju postupka, određivanje tima za procenu rizika i sastavljanje plana; utvrđivanje opštih podataka o Poslodavcu, opisivanje tehnoloških i radnih procesa i sredstva za rad, snimanje organizacija rada, odnosno utvrđivanje radnih mesta i evidentiranje poslova u okviru radnih mesta. Aktom o proceni rizika utvrđuju se način i postupak procene rizika od nastanka povreda na radu ili oštećenja zdravlja, odnosno oboljenja zaposlenog na radnom mestu i u radnoj okolini, kao i način i mere za njihovo otklanjanje. Na osnovu Zakona o bezbednosti i

1) mr Slavica Ilić, Visoka tehnološka škola strukovnih studija, Šabac, Hajduk Veljkova 10, mail: slavica.ili@vtssa.edu.rs

2) dr Ljubica Mijić, Visoka tehnološka škola strukovnih studija, Šabac, Hajduk Veljkova 10, mail: ljubicamijic@vtssa.edu.rs

zdravlju na radu [1] i Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini [5]. Visoka tehnološka škola strukovnih studija u Šapcu uradila je Akt o proceni rizika za radna mesta u radnoj okolini.

Škola je samostalna visokoškolska ustanova sa statusom pravnog lica, koja na osnovu akreditovanih studijskih programa, ostvaruje: Osnovne strukovne studije prvog stepena (Proizvodne tehnologije sa modulima Hemijska tehnologija i Farmaceutska tehnologija, Zaštita životne sredine, Prehrambene tehnologije i Informacione tehnologije) i Specijalističke strukovne studije drugog stepena, odnosno obavlja obrazovnu delatnost u oblasti visokog obrazovanja kojom se ostvaruju prava građana u skladu sa Ustavom Republike Srbije, Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Škole.

Zaposleni Škole izvršavaju poslove i zadatke koji proizilaze iz Odluke o osnivanju Škole, njenog Statuta, utvrđenih Planova i programa rada i drugih opštih akata Škole.

Poslovi radnog mesta imaju svoj naziv koji se određuje prema karakteru i sadržini poslova koje zaposleni pretežno vrši. Pod poslovima radnog mesta podrazumeva se zbir radnih zadataka u okviru procesa rada koji predstavlja stalan sadržaj rada jednog ili više zaposlenih. Poslovi radnog mesta se utvrđuju po Organizacionim jedinicama.

Zaposleni raspoređen na određenom radnom mestu odgovoran je za:

- Ažurno, tačno i potpuno izvršavanje poverenih mu poslova radnog mesta.
- Kvalitet i kvantitet svoga rada.
- Čuvanje sredstava rada i opreme, prostora i materijala.
- Tačnu i blagovremenu realizaciju odluka Nastavnog veća Škole koje se odnose na poslove radnog mesta.

Zaposleni Škole su dužni da unapređuju i usavršavaju organizaciju rada, kao i da utvrđene poslove radnog mesta usklađuju sa uslovima rada. U slučaju usavršavanja procesa rada i organizacije rada poslovanja postojeći poslovi se mogu spajati, ukidati i otvarati novi.

2. REZULTATI I DISKUSIJA

Škola je organizovana u dve organizacione jedinice i to: nastavna jedinica i sekretarijat Škole.

Nastavna jedinica obavlja sledeće poslove:

- 1) organizuje i stara se o održavanju predavanja, seminara, vežbi i drugih oblika nastave i ispita;
- 2) obezbeđuje uslove i pruža pomoć u izradi završnih (diplomskih) radova;
- 3) ostvaruje posebne vidove nastave radi stručnog usavršavanja (specijalistički kursevi, kursevi za inovacije znanja i drugo.

Radna mesta u Nastavnoj jedinici su utvrđena na osnovu Nastavnog plana i programa Škole, zvanjem Nastavnik. Zvanja nastavnika jesu: **profesor**, predavač, nastavnik praktične nastave- stručni saradnik. Teorijsku nastavu i vežbe ostvaruje profesor ili predavač.

Struktura zaposlenih profesora i broj povreda dati su u tabeli 1. U ovom periodu nije bilo profesionalnih oboljenja.

Naziv radnog mesta	Broj zaposlenih			Broj povreda u periodu 2002-2010.		
	broj žena	broj muškaraca	ukupno	lake	teške	ukupno
Profesor strukovnih studija	3	10	13	0	0	0

Tabela 1. Struktura zaposlenih Profesora i broj povreda

Na radnom mestu, profesor obavlja sledeće poslove:

- Priprema sve oblike nastave iz oblasti za nastavne predmete za koje je izabran,
- Održava predavanja i vežbe,
- Priprema, organizuje i izvodi proveru znanja studenata,
- Vrši pregled, odbranu i mentorski rad na realizaciji svih obaveznih radova prema nastavnom planu i programu,
- Piše udžbenike, skripte, zbirke zadataka, praktikume i priručnike koji će služiti potrebama nastave sa studentima,
- Sarađuje sa nastavnikom praktične nastave na realizaciji vežbi praktične nastave i stručne prakse,
- Saopštava i objavljuje rezultate naučno-stručnog rada,
- Sarađuje sa stručnim saradnikom na realizaciji nastave i pomaže mu u njegovom stručnom usavršavanju,
- Neposredno rukovodi laborantima na tehničkoj pripremi i realizaciji nastave,
- Prati i proučava naučno-tehnička dostignuća i podiže svoj stručni i naučni nivo kroz specijalističke, magistarske i doktorske studije,
- Učestvuje u izradi stručnih i naučnih radova,
- Učestvuje u istraživačko-razvojnom i stručnom radu,

-Učestvuje na sednici Nastavnog veća i stručnih komisija,
-Vodi administrativne poslove na Odseku za koje se ukaže potreba, a prema odluci zamenika direktora ili direktora.

Radno vreme profesora dato je u tabeli 2.

Radno vreme u satima	
Profesor	8 ^h (Od 8-20 h, u zavisnosti od rasporeda predavanja i vežbi)
Trajanje radne nedelje u danima	
Dnevni rad	Ponedeljak-nedelja (zbog nedostatka prostora nastava u školi se održava svih sedam dana u nedelji)

Tabela 2. Radno vreme Profesora

Spisak radne opreme na radnom mestu profesora je sledeći: kompjuter, telefon, laboratorijski pribor i oprema potrebni za izvođenje nastave i vežbi.

Vrsta uputstava koja se nalaze na radnom mestu profesora strukovnih studija data je u tabeli 3.

Radno mesto	UPUTSTVA
Profesor	-Uputstvo za rad sa računarom -Uputstvo za kretanje po mokrim i klizavim površinama -Uputstvo za korišćenje i održavanje opreme za rad

Tabela 3. Vrsta uputstava koja se nalaze na radnom mestu Profesora strukovnih studija

Procenjivanje rizika za radno mesto profesor strukovnih studija u Visokoj tehnološkoj školi strukovnih studija u Šapcuu odnosu na opasnost i štetnost vršena je po– Kinney metodi.

Verovatvoća mogućeg događaja– V

- 0,1 Jedva pojmljivo
- 0,2 Praktično neverovatno
- 0,5 Postoji, ali malo verovatno
- 1 Mala verovatnoća, ali moguća u ograničenim slučajevima
- 3 Malo moguće
- 6 Sasvim moguće
- 10 Predvidivo, očekivano

Posledice - težina povreda ili oboljenja – P

- 1 Male (lake) – Povreda ili bolest koja zahteva prvu pomoć i nikakav drugi tretman
- 2 Znatne - medicinski tretman od strane doktora
- 3 Ozbiljne - Invalidnost, pojedinačna ozbiljna povreda sa hospitalizacijom i izgubljenim danima
- 6 Veoma ozbiljne - Pojedinačna nesreća sa

smrtnim ishodom

- 10 Katastrofalne - Višestruki smrtni ishod
- Učestalost - U**
- 1 Izlaže se retko (godišnje)
 - 2 Izlaže se mesečno
 - 3 Izlaže se nedeljno
 - 6 Izlaže se dnevno - vrlo retko (do 20%)
 - 7 Izlaže se povremeno - (Od 20 do 40%)
 - 8 Izlaže se često - (od 40 do 60%)
 - 9 Izlaže se vrlo često - pretežni deo radnog vremena (od 60 do 80%)
 - 10 Izlaže se trajno - kontinuirano, sve radno vreme (preko 80%)

Nivoi rizika dati su u tabeli 4.

Nivoi rizika R4 i R5 karakterišu ona radna mesta koja se aktom o proceni rizika proglašavaju radnim mestima sa povećanim rizikom.

NIVO RIZIKA R = V · P · U			
R1	R ≤ 20	Prihvatljiv rizik	Ne zahteva se nikakva akcija
R2	20 < R ≤ 70	Mali rizik Potreban oprez, rešiti ga redovnom procedurom-radnim uputstvom	Nema potrebe za dodatnim akti vnostima pri upravljanju operacijom. Može se razmotriti ekonomski isplativije rešenje ili unapređenje bez dodatnih ulaganja. Potrebno je pratiti situaciju, kako bi posedovali informacije o sprovođenju propisanih aktivnosti.
R3	70 < R ≤ 200	Umereni rizik Potrebne mere, moraju se utvrditi odgovornosti rukovodstva	Potrebno je uložiti napor kako bi se smanjio rizik, ali troškovi prevencije moraju biti pažljivo planirani i ograničeni do izvesnog nivoa. Potrebno je definisati rok za sprovođenje unapređenja. Kod onih događaja kod kojih mogu nastupiti izuzetno opasne posledice, potrebno je dodatno proveriti verovatnoću nastanka takvog događaja kako bi se definisao potreban nivo aktivnosti na ublažavanjurizika.

R4	200 < R ≤ 400	<p>Visoki rizik</p> <p>Potrebna brza reakcija od strane višeg rukovodstva, zahtevati poboljšanje od prvog pretpostavljenog</p>	<p>Ne sme se započeti sa datom aktivnošću dok nivo rizika ne bude snižen. Mogu biti potrebna dodatna sredstva kako bi se rizik smanjio. Ako se rizik odnosi na sve započete aktivnosti, potrebno je preduzeti hitne akcije na smanjenju nivoa rizika</p>
	R5	R > 400	<p>Ekstremni rizik</p> <p>Prekinuti aktivnost. Potrebna momentalna akcija od strane najvišeg rukovodstva</p>

Tabela 4. Nivoi rizika

Procena rizika za radno mesto „profesor strukovnih studija“

U tabeli 5, dat je prikaz procene rizika za radno mesto «Profesor strukovnih studija»

<i>Sistemizovano radno mesto</i>	<i>Radni prostor</i>	<i>Zahtevana stručna sprema</i>
Profesor	Kancelarija Učionica Laboratorija	VIII stepen stručne sprema (doktor nauka)

Tabela 5. Procena rizika za radno mesto «Profesor strukovnih studija»

Prepoznate opasnosti i štetnosti na radnom mestu, nivo rizika, mere za smanjenje ili otklanjanje rizika, rok

Opasnost je okolnost ili stanje koje može ugroziti zdravlje ili izazvati povredu zaposlenog [1].

Prepoznavanje i utvrđivanje opasnosti i štetnosti na radnom mestu i u radnoj okolini izvršava se neposrednim uvidom u tehnološke i radne procese, odnosno posmatranjem i praćenjem procesa rada na radnim mestima. Isto tako, identifikovanje opasnosti vrši se na osnovu razgovora sa zaposlenima i anketiranjem zaposlenih. Izvor informacija neophodnih za prepoznavanje opasnosti i štetnosti na radnim

mestima i u radnoj okolini je i tehnička i druga dokumentacija kojom raspolaže poslodavac [6].

Prepoznate opasnosti i štetnosti na radnom mestu, nivo rizika, mere za smanjenje ili otklanjanje rizika, rok, prikazani su u tabeli 6.

R. br.	Opasnosti i štetnosti na radnom mestu, Nivo rizika, Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika, Rok
	Mehaničke opasnosti koje se pojavljuju korišćenjem opreme za rad
1.	<p>06. Drugi faktori koji mogu da se pojave kao mehanički izvori opasnosti Izvođenje oglada staklenim aparaturama i posudama: Moguć lom stakla zbog egzotermnih reakcija, nepažljivog rukovanja i sl. <i>Nivo rizika 48, Mali R2</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Upotreba gumениh rukavica -Upotreba prozirnog štitnika za lice -Poznavanje fizičko-hemijskih karakteristika elemenata ili jedinjenja koja se mešaju <i>Rok: Stalna mera</i></p>
	Opasnosti koje se pojavljuju u vezi sa karakteristikama radnog mesta
2.	<p>10. Mogućnost klizanja i spoticanja (moke ili klizave površine) Kretanje: po mokrim keramičkim pločicama, vlažnim stepeništem, školskim dvorištem u zimskom periodu (sneg, led): pad <i>Nivo rizika 14, Prihvatljiv, R1</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Pažljivo kretanje -Čišćenje hodnika u vanradno vreme <i>Rok: Stalna mera</i></p>
	Opasnosti koje se pojavljuju korišćenjem električne energije
3.	<p>15. Opasnost od direktnog dodira sa delovima električne instalacije i opreme pod naponom Rad sa opremom na električni pogon: mehaničko oštećenje elektroinstalacija i elektroinstalacionog pribora i direktni dodir uređaja i delova pod naponom <i>Nivo rizika 42, Mali, R2</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Redovna kontrola ispravnosti izolacije napojnih kablova; -Obezbeđenje kablova od: prignječenja, prevođenja preko oštih ivica ili preko pokretnih delova nameštaja; -Obezbeđenje zaštitnih naprava delova uređaja koji su pod stalnim naponom <i>Rok: Stalna mera</i></p>

4.	<p>16. Opasnost od indirektnog dodira Rad sa opremom na električni pogon: napon dodira usled kvara na elektroopremi (proboj faze na kućište uređaja i sl.) <i>Nivo rizika 36, Mali, R2</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Mehanička zaštita kablova -Nulovanje i drugi sistemi zaštite od opasnog napona dodira -Periodična provera vrednosti otpora uzemljenja <i>Rok: Stalna mera</i></p>	zaposleni obavlja
5.	<p>21. Hemijske štetnosti, prašina i dimovi Korišćenje hemikalija i organskih rastvarača <i>Nivo rizika 18, Prihvatljiv, R1</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Hemikalije držati u originalnoj ambalaži, ne sipati u ambalažu od vode, Ispitivanja obavljati u digestoru sa uključenom ventilacijom i koristiti zaštitne gumene rukavice <i>Rok: Stalna mera</i></p>	<p>31. Nefiziološki položaj tela (dugotrajno stajanje, sedenje, čučanje, klečanje i sl.) U toku nastave: - Obavljanje poslova u učionicama i kabinetima, rad u stojećem (predavanja) i/ili u sedećem položaju (rad na računaru i dr.) <i>Nivo rizika 27, Mali, R2</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> - Stolica sa podešavajućim naslonom i sedištem - Komforni položaj tela, ruku i šaka; dovoljan prostor ispred tastature i miša za oslanjanje zglobova; - Postavljanje monitora u osu pogleda a vrh gornje ivice monitora u visini očiju <i>Rok: Uvek</i></p>
6.	<p>25. Neodgovarajuća–nedovoljna osvetljenje U toku rada: - poslovi se obavljaju u uslovima prirodnog osvetljenja, po potrebi sa dopunskim veštačkim osvetljenjem Pri radu na računaru:– preopterećenje očiju <i>Nivo rizika 16, Prihvatljiv, R1</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Održavanje rasvetnih tela rastojanje između monitora i očiju od 50 do 80 cm -monitor obezbediti od refleksije drugih izvora svetlosti (zastor na prozorima i dr.) -na svaka dva sata neprekidnog rada praviti pauze od 10-15 minuta -Preporuka za rad duži od 4 sata: zamena CRT monitora TFT monitorom <i>Rok: Stalna mera</i></p>	<p>32. Napori pri obavljanju određenih poslova koji prouzrokuju psihološka opterećenja (stres, monotonija i sl.) U toku izvođenja nastave: - donošenje odluka, podela zadataka, vođenje nastave, ocenjivanje; - Pisanje udžbenika, skripti, zbirki zadataka, praktikuma, priručnika i dr. <i>Nivo rizika 120, Umeren, R3</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> - Fleksibilnost u mišljenju - Opšta intelektualna sposobnost, stručno usavršavanje i iskustvo -Dobra saradnja sa kolegama <i>Rok: Stalna mera</i></p>
7.	<p>26. Štetni uticaji zračenja (toplotnog, jonizujućeg ili nejonizujućeg, laserskog, ultrazvučnog) Pri radu na računaru: Izlaganje nejonizujućem zračenju <i>Nivo rizika 6, Prihvatljiv, R1</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Rastojanje između ekrana monitora i očiju od 50 do 80 cm -Ekran obezbeđen od refleksije (zastor) Komforni položaj tela, ruku i nog <i>Rok: Stalna mera</i></p>	<p>33.2. Korišćenje odgovarajućih znanja i sposobnosti U procesu nastave: planiranje, donošenje odluka, rešavanje konfliktnih situacija - Pisanje udžbenika, skripti, zbirki zadataka, praktikuma, priručnika i dr. <i>Nivo rizika 120, Mali, R2</i> <i>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</i> -Adekvatno znanje i sposobnosti za izvođenje nastave; -Adekvatno znanje i sposobnosti za pisanje udžbenika, skripti, i dr. -Prilagodavanje metoda rada pri izvođenju nastave postojećim učilima i sposobnostima studenata: programiranje, praćenje, unapređivanje, osavremenjivanje i racionalizacija obrazovnog rada -Opšta intelektualna sposobnost, stručno obrazovanje i usavršavanje, iskustvo <i>Rok: Stalna mera</i></p>
	<p>Štetnosti koje proističu iz psihičkih i psihofizioloških napora koji se uzročno vezuju za radno mesto i poslove koje</p>	<p>33.3. Odgovornost u pravilima ponašanja U procesu nastave - prilikom držanja nastave studentima, saradnje sa stručnim saradnikom, nastavnikom praktične nastave i laborantom kao i komunikacije</p>

unutar i van škole: obaveza poštovanja kodeksa ponašanja, fleksibilnosti u mišljenju i ponašanju <u>Nivo rizika 54, Mali, R2</u> <u>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</u> -permanentan pedagoški pristup studentima - Komunikativnost i ljubaznost u ophođenju, kvalitetan odnos sa kolegama <u>Rok: Stalna mera</u>
<u>33.7. Konfliktne situacije</u> U procesu nastave - pri vođenju nastave, odlučivanju i ocenjivanju; moguće konfliktne situacije <u>Nivo rizika 42, Mali, R2</u> <u>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</u> -Pedagoški pristup studentima -Fleksibilnost u mišljenju <u>Rok: Stalna mera</u>
<u>33.10. Odgovornost</u> U procesu izvošenja nastavnog programa: - Izrazito visoki nivo psihoemocionalnog opterećenja zbog: odgovornosti za bezbednost studenata pri odvijanju nastave u školi, odgovornosti pri organizovanju praktične i dr. - Moguća krivična odgovornost i nadoknada štete i po osnovu objektivne odgovornosti i dr. <u>Nivo rizika 120, Umereni, R3</u> <u>Mere za smanjenje ili otklanjanje rizika:</u> -sprovođenje odredaba statuta škole -Poštovanje utvrđene zakonske regulative -Utvrđene procedure preventivnih mera <u>Rok: Stalna mera</u>

Tabela 6. Prepoznate opasnosti i štetnosti na radnom mestu. Opasnosti i štetnosti na radnom mestu, nivo rizika, mere za smanjenje ili otklanjanje rizika, rok

ZAKLJUČAK

Prema donetom Aktu o proceni rizika za radna mesta u radnoj okolini u VTŠSA, utvrđeni su rizici za radno mesto „Profesor strukovnih studija“ za svaku prepoznatu opasnost ili štetnost, upoređivanjem sa vrednostima koje su dozvoljene i koje su propisane odgovarajućim propisima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, tehničkim propisima, standardima, preporukama.

Procena rizika urađena je na osnovu stvarnog stanja bezbednosti i zdravlja na radu u Visokoj tehnološkoj školi strukovnih studija u Šapcu.

Na osnovu analize radnog mesta i procene uticajnih faktora radne okoline na zdravlje zaposlenog, utvrđeno je da u Visokoj tehnološkoj školi strukovnih studija u Šapcu, radno mesto „Profesor strukovnih studija“ nije sa povećanim

rizikom jer izračunata vrednost rizika ima vrednost manju od 20 ($R < 20$).

Akt o proceni rizika je dokument koji je podložan izmenama. U slučaju da se iz bilo kog razloga poveća nivo opasnosti, Akt o proceni rizika će blagovremeno pretrpeti potrebne izmene.

LITERATURA

- [1] Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 101/2005).
- [2] Mišljenje Ministarstva rada i socijalne politike, br. 011-00-00012/2010-01 od 19.3.2010. godine
- [3] Aksentijević, S., Trumbulović, Lj., Kovačević, Z.: *Procena rizika na radnom mestu i radnoj okolini*, VII Savetovanje metalurga Srbije „Primenjena istraživanja i perspektive razvoja metalurške industrije u Srbiji”, Beograd, 2008.
- [4] Ilić, A.: *Bezbednost i zdravlje na radu*, Granski sindikat metalaca "Nezavisnost", Beograd, 2006.
- [5] Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini (“Sl. glasnik Republike Srbije “ broj 72/2006 i 84/2006 – ispravka)
- [6] <http://www.procena-rizika.com/02procena-rizika-na-radnom-mestu.htm>
- [7] Savić, S., Vujović, R., Stanković, M.: Kvalitet i rizici sistema radne sredine, u Zborniku sa nacionalne konferencije sa međunarodnim učešćem „Ocena profesionalnog rizika-teorija i praksa“, str. 43-50, Niš, 2003.